

Кафедра хірургії медичного факультету № 2

Завідувач кафедри - **КАНІКОВСЬКИЙ Олег Євгенович**, професор, доктор медичних наук.

Кафедра розташовується у трьох медичних закладах: основною базою є Вінницька центральна клінічна районна лікарня, а також Госпіталь інвалідів Великої Вітчизняної Війни та Міська клінічна лікарня №3.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Кафедра хірургії педіатричного факультету була створена у вересні 1965 року у зв'язку зі відкриттям в інституті педіатричного факультету. Першим завідувачем кафедри був ректор Вінницького державного медичного інституту ім.М.І.Пирогова проф. С.І.Корхов.

Впродовж наступних 3-х років (1967-1970 р.р.) кафедрою завідував доцент І.Ф.Годлевський, який опублікував на той час 23 наукові роботи.

В 1968 році, у зв'язку з вступом доцента І.Ф.Годлевського в докторантуру, обов'язки завідувача кафедри виконував доцент Т.А.Кадощук. З кінця 1970 року кафедру очолив доцент В.М.Нечипорук, в той час автор 74 наукових праць.

В 1973 році В.М.Нечипоруку було присвоєне звання професора. В тому ж році курс дитячої хірургії виділився в самостійну кафедру дитячої хірургії, яку очолив доц. Ю.П.Кукуруза. До складу викладачів кафедри хірургії педіатричного факультету були обрані асистент Б.Ф.Вознюк і асистент А.А.Луговий. У зв'язку з реорганізацією відповідним чином змінились учебні плани і тематика наукових досліджень кафедри.

На початку 1974 року, у зв'язку з вибранням професора В.М.Нечипорука завідувачем кафедри факультетської хірургії, кафедру очолив професор В.Г.Зоря, який працював до цього професором кафедри загальної хірургії і був у той час автором 76 наукових робіт.

Наукові інтереси професора В.Г.Зорі відносились передусім до проблеми стовбняку, якій була присвячена його докторська дисертація. Під керівництвом професора В.Г.Зорі була підготовлена 1 докторська і 5 кандидатських дисертацій.

В 1976 році з кафедри через тяжку хворобу пішов професор В.Г.Зоря, і її очолив доцент Т.А.Кадощук, який керував кафедрою впродовж 20 років. За

цей період на кафедрі сформувався досвідчений і в той же час молодий колектив, який був готовий до вирішення найбільш складних завдань в навчальній, науковій і лікувальній роботі. Без колективу висококваліфікованих співробітників не можна було розраховувати на серйозні успіхи в лікуванні хворих, у відсутності яких наукові дослідження стають схоластикою, а учбова робота – відірваним від практики теоретизуванням, недопустимим при викладанні такої клінічної дисципліни, як хірургія.

В рамках реалізації цієї концепції в 1977 році на базі кафедри був створений Вінницький обласний Центр хірургії печінки, жовчних шляхів і підшлункової залози, на базі якого в 1987 році додатково було відкрите відділення реанімації. Створений кафедрою спеціалізований Центр став широко відомим не тільки в області, але і далеко за її межами, про що переконливо свідчать поступлення хворих із всіх областей України і республік СРСР (Владивосток, Сибір, Урал, Середня Азія, Кавказ, Мурманськ, Москва та ін.); численні публікації в міжнародній, союзній та республіканській пресі. В цей період Центр став провідною хірургічною клінікою цілого регіону України, яка має досвід більше 3000 оперативних втручань з приводу різних форм гострого і хронічного панкреатиту, пухлин підшлункової залози, в тому числі більше 2000 прямих операцій на підшлунковій залозі, посідаючи по цьому показнику одне із провідних місць в СРСР і знаходячись на передових позиціях держави за результатами лікування (летальності, кількості ускладнень і рецидивів). Багато років кафедра ефективно співпрацює з інститутом хірургії і трансплантології АМН України (в минулому Київським науково-дослідним інститутом клінічної і експериментальної хірургії) – провідним науковим Центром хірургічного профілю в СРСР і Європі. Досвід створення Центру і результати його роботи були високо оцінені на той час міністром охорони здоров'я і директором Всесоюзного наукового Центру хірургії АМН СРСР академіком АМН і АН СРСР Б.В.Петровським.

На початку 80-х років до складу колективу кафедри увійшли доцент О.І.Бондарчук і асистент С.І.Андросов, з 1979 по 1986 р.р. на кафедрі працював доцент В.Ф.Літвінов.

Пріоритетним напрямком наукової роботи кафедри була вибрана патологія органів гепатобіліарної системи, яка займає в останні роки провідне місце серед інших хірургічних захворювань, як по частоті, так і серед причин летальності. Було поставлене і успішно вирішене складне завдання - дослідження повинні ґрунтуватися на принципах доказової медицини і мати світову новизну, тобто виконуватися на рівні винаходів, бути охороноздатними. Більше 60 наукових розробок, виконаних співробітниками кафедри з 1977 по 1991 роки визнані винаходами СРСР. Кафедра неодноразово визнавалась кращою в інституті по винахідництву. Розуміючи пагубність “замкнутості”, що обмежує науковий кругозір, діапазон і рівень досліджень, кафедра активно намагалась розвивати як міжвузівське, міжгалузеве, так і внутрішньо вузівське співробітництво.

Виконуючи науково-дослідні роботи в симбіозі з іншими кафедрами вдалось знайти нові підходи до поставлених задач і реалізувати їх. Так, спільно з Вінницьким національним політехнічним університетом і ВО “Термінал”, кафедрою нормальної фізіології розроблений прилад і спосіб для електродіагностики гострого панкреатиту, які дозволяють визначити форму захворювання і виявити межі ураження (а.с. №1303143).

У 70 – 80 роках з кафедрою оперативної хірургії Вінницького національного медичного університету, яку очолював проф. Г.В.Терентьев, розроблений спосіб профілактики бактеріальних ускладнень при операціях на органах черевної порожнини, створені експериментальні моделі низки захворювань.

Серед розробок кафедри, більше 50 присвячених проблемі хірургічного лікування панкреатиту – спосіб лікування зовнішніх панкреатичних нориць (а.с. №762867); спосіб лікування кіст підшлункової залози (а.с. №806006); спосіб дренивання позаочеревинного простору при гострому деструктивному панкреатиті (а.с. №1292741); спосіб дренивання ложа підшлункової залози (а.с. № 1286176); спосіб лікування деструктивних форм гострого панкреатиту (а.с. № 1166799). Співробітниками кафедри розроблені також спосіб лікування гострої кишкової непрохідності (а.с. №1165400); спосіб інтраопераційної холангіографії (а.с. №1183072); спосіб зашивання дефектів порожнистих органів (а.с. №1195985); спосіб формування тимчасової стоми (а.с.№ 1273073); спосіб баугінопластики (а.с. № 1591959) та ін.

Створено низку приладів – для ангиографії (а.с. № 526353); для пункційної біопсії (а.с. № 614791); для папілосфінктеротомії (а.с. № 1106494); затискач (а.с.№ 1323089); провідник для дренажної трубки (а.с. № 1061823); хірургічний зшиваючий апарат (а.с. №1217369); ранорозширювачі (а.с. №№ 133316, 133317, 1360706); дренажі, які забезпечують не тільки тривалість їх функціонування без заміни (а.с. №№ 1015896, 1041180, 1049068 та ін.), але і збереження каркасності порожнин (а.с. №1217423); медичний стілець (а.с. № 1561981); хірургічний апарат для накладання анастомозів на порожнистих органах та ін.

Колектив кафедри залучає до винахідницької роботи студентів. З їх участю розроблені: спосіб апендектомії (а.с. №1143407); спосіб кістковопластичної ампутації трубчастих кісток (а.с. № 11236652); прилад для промивання отворів дренажних трубок (а.с. №1237196); дренаж (а.с.№ 1050715).

Слід особливо відмітити участь співробітників кафедри в розробці нових сорбентів на основі неорганічних речовин.

Результатами великої роботи кафедри по проблемі захворювань гепатопанкреатодуоденальної зони стала низка підготовлених дисертацій (докторська дисертація Т.А.Кадошука, захищена в 1982 році; кандидатські дисертації: А.А.Луговий – 1977 р., С.І.Андросов – 1987 р., А.В.Фуніков – 1993 р., Фуад Хадж Кассем – 1990 р.). З 1987 по 1989 рр на кафедрі у клінічній ординатурі навчався Каніковський О.Є., який під керівництвом проф. Кадошука Т.А. захистив кандидатську дисертацію у 1992 р.

В 1989 році за великі заслуги в розробці цієї надзвичайно важливої наукової проблеми професору Т.А.Кадошцуку, який очолював кафедру, була присуджена Державна премія УРСР.

На протязі останніх 10 років до складу колективу кафедри влилась низка молодих талановитих вчених і цілі науково-педагогічні колективи. Так, з 1983 року до складу кафедри увійшов курс загальної хірургії педіатричного факультету, розташований на базі Вінницької залізничної лікарні. У зв'язку з цим в склад колективу кафедри увійшов доцент С.П. Белканія, який очолював курс, почесний громадянин м. Вінниці, і доцент С.П.Жученко, який захистив в 1990 році докторську дисертацію і з 1989 року – проректор інституту з наукової роботи.

В 1988 році, у зв'язку з укрупненням кафедр, до складу кафедри увійшла кафедра факультетської хірургії лікувального факультету, якою в той час керував професор В.М.Нечипорук, який очолив з того часу філіал кафедри, розташований на базі міської клінічної лікарні №2. Повною назвою кафедри стало: кафедра факультетської хірургії лікувального факультету, хірургії педіатричного факультету з курсом загальної хірургії. На кафедру прийшли ас. А.В.Фуніков, ас. О.Є.Каніковський та ін. Як правило, це в минулому студенти-гуртківці. Потрібно відмітити, що роботі із студентським науковим гуртком кафедри завжди приділялась велика увага. Студенти-гуртківці неодноразово ставали переможцями і лауреатами інститутських, республіканських, Всесоюзних наукових конференцій, конкурсів та виставок, включаючи ВДНГ СРСР.

Успіхи кафедри в лікувальній і науковій роботі були добрим фундаментом для ефективної навчальної роботи. Співробітники кафедри активно втілювали в навчальний процес все нове, породжене життям – єдину методичну систему, навчаючи алгоритми, ділові ігри, ситуаційні задачі, технічні засоби навчання, включаючи електронно-обчислювальну техніку і багато іншого.

Обличчя кафедри - це перш за все її випускники. Кафедра по праву гордиться своїми випускниками. Багато з них стали професорами, які очолюють клініки. Так, відділення хірургії серця інституту хірургії ім. О.В.Вишневського очолює випускник студентського наукового гуртка кафедри, професор, Лауреат премії Ради Міністрів СРСР А.Н.Кайдаш. Але не менше гордиться кафедра і тими, хто не досяг лауреатських звань, а намагався чесно і добросовісно виконувати свій благородний, але такий нелегкий обов'язок – обов'язок милосердя.

З 2001 р до 2006 р кафедру очолював професор В.О.Шапринський, в коло наукових досліджень якого входили проблеми перитоніту. Під його керівництвом захистив кандидатську дисертацію асистент Павлик Ігор Васильович на тему "Діагностика та лікування гострих рецидивних шлунково-кишкових кровотеч виразкової етіології"..О. З приводу цієї патології ними опублікована монографія в 2009 році. Також під керівництвом проф. Шапринського В.О. захистив дисертацію асистент Феджага О.П.

робота якого була присвячена „Об’єктивізації показів до інтубації тонкої кишки при гострій кишковій непрохідності та розповсюдженому перитоніті”.

СКЛАД КАФЕДРИ:

Каніковський Олег Євгенійович - завідувач кафедри, професор, доктор медичних наук.

Бондарчук Олег Іванович - доцент кафедри, кандидат медичних наук

Андросов Сергій Іванович - доцент кафедри, кандидат медичних наук.

Сандер Сергій Володимирович - доцент кафедри, кандидат медичних наук.

Бабійчук Юрій Валерійович - доцент кафедри, кандидат медичних наук.

Феджага Олег Павлович - доцент кафедри, кандидат медичних наук.

Павлик Ігор Васильович - доцент кафедри, кандидат медичних наук.

Шапринський Євген Володимирович - доцент кафедри, кандидат медичних наук.

Мосьондз Василь Володимирович - доцент кафедри, кандидат медичних наук.

Томашевський Анатолій Віталійович - асистент кафедри, кандидат медичних наук.

Гнатюк Юрій Петрович - асистент кафедри, кандидат медичних наук.

Карий Ярослав Володимирович - асистент кафедри, кандидат медичних наук.

Рубан Микола Миколайович - асистент кафедри, кандидат медичних наук.

Коцюра Олександр Андрійович - асистент кафедри.

Олександренко Ольга Йосипівна - старший лаборант.

Баньковська Ольга Михайлівна - старший лаборант.

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Кафедра є провідною базою по Україні на факультеті медичних психологів та стоматологів.

Співробітниками кафедри виконуються дві кандидатських і чотири докторських дисертації. Проводиться активна співпраця з інститутом хірургії і трансплантології м. Київ, з колегами із Польщі.

Колектив кафедри продовжує інтенсивні наукові дослідження в надзвичайно актуальній проблемі хірургії гепатопанкреатодуоденальної зони.

В тому числі виконуються складні високоспеціалізовані та технологічні оперативні втручання при:

- захворюваннях шлунка і кишечника. Перевага надається органо-зберігаючим операціям.
- хірургічне лікування захворювань печінки. Виконання оперативних втручань на печінці за допомогою надсучасного ультразвукового скальпеля при кістах, доброякісних та злоякісних пухлинах, метастазах, гемангіомах, абсцесах.
- мініінвазивні лапароскопічні і відкриті операції при захворюваннях жовчного міхура і позапечінкових жовчних шляхів.
- хірургічні операції на підшлунковій залозі. Виконання оперативних втручань на підшлунковій залозі при хронічному панкреатиті, кістах і пухлинах підшлункової залози радикальні та паліативні втручання.
- повний спектр операцій при грижах різної локалізації і величини. Застосування пластик за допомогою сіток.

- ендопротезування суглобів та інші високоспеціалізовані ортопедо-травматологічні операції.
- операції при захворюваннях нирок і сечовивідних шляхів.
- операції при захворюваннях судин та цукровому діабеті
- операції при варикозному розширенні вен, посттромбофлебітичному синдромі
- пластичні та естетичні операції, а також операції при надлишковій вазі.

В цілому за рік в хірургічному відділенні виконується біля 1800 операцій на всіх органах та системах організму.

